

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: **«Вдосконалення системи управління витратами підприємства»**

(назва теми)

Виконавець:

студентка центру заочної та вечірньої
форми навчання

Маркосова Ольга Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Піскун Альона Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Досягнення високих результатів діяльності підприємства, максимізація прибутку та підвищення ефективності виробництва неможливо досягти без ефективного управління витратами на виробництво та реалізацію продукції. Основним фінансовим результатом діяльності підприємства виступає саме прибуток, який слугує основою та джерелом засобів для його подальшого розвитку. Збільшити прибуток можливо шляхом збільшення обсягів виробництва або ціни на продукцію, що не завжди можливо та доцільно. Саме тому основною умовою збільшення прибутку підприємства є зниження виробничих та збутових витрат, зокрема зниження собівартості випускаємої продукції. Тому організація та управління витратами являються пріоритетною задачею для підприємства.

Виникає потреба в розробці та впровадженні для вітчизняних господарюючих суб'єктів сучасних методів управління витратами, здатних формувати повну та реальну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень та їх реалізації.

Вивченням економічної сутності витрат, їх класифікацією, аналізом методів та інструментів їх управління займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як: І. Адізес, Ю. Бабаєва, С. Брю, О. Васильєва, К. Гавриленко, М. Грещак, А. Живець, К. Макконел, Р. Кемпбелл, Г. М. Колісник, І. Пустова, Н. Скригун, С. Стукова, Ф. Тейлор, А. Турило, Ч. Уолкер, В. Фаріон, Г. Федель, Г. Форд, А. Череп, К. Чічуліна, І. Шоробуру та багатьох інших.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних основ та розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення процесу управління витратами підприємства.

Для досягнення даної мети в ході роботи були поставлені наступні **завдання:**

- визначити природу та сутність витрат підприємства;
- систематизувати методи управління витратами та їх зниження;
- охарактеризувати підприємство;
- проаналізувати основні фінансові показники та витрати підприємства;
- оцінити систему управління витратами підприємства;
- розробити напрями зниження витрат;
- обґрунтувати ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є Товариство з обмеженою відповідальністю «Інтернафта» ЛТД.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань щодо управління витратами ТОВ «Інтернафта» ЛТД.

Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні **методи дослідження:** методи теоретичного узагальнення та порівняння, метод системного аналізу, методи побудови таблиць, схем і графіків, статистичні методи дослідження, в тому числі методи аналізу динаміки, середніх і відносних величин; методи сучасних комп'ютерних технологій обробки даних.

Інформаційною базою дослідження виступили: навчальна література, публікації вітчизняних і закордонних вчених з питань управління витратами, національні та іноземні монографії, статті в періодичних збірниках наукових праць. Також використана інформація Статуту підприємства, фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку. Офіційна статистична інформація щодо стану та розвитку оптової торгівлі в Україні, дані з мережі Internet та власні аналітичні розрахунки.

Науковою новизною роботи є удосконалення процесу управління витратами підприємства, що дозволить підвищити рівень його конкурентоспроможності за рахунок комплексного обслуговування.

Публікації. Основні результати роботи опубліковані:

Маркосова О. О. Основні тенденції розвитку оптової торгівлі в Україні // А. В. Піскун, О. О. Маркосова / Економіка сьогодні: планування, управління та аналіз: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 листопада 2021 р. – м. Львів, Львівська економічна фундація, 2021. – С. 109-111.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти управління витратами на підприємстві»* досліджено основні наукові підходи до визначення категорій «витрати» та розглянуті їх основні класифікації, систематизовано зовнішні фактори впливу на систему управління витратами, перераховано методи управління витратами з виділенням їх переваг та недоліків.

У другому розділі *«Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища ТОВ «Інтернафта» ЛТД»* надано загальну характеристику та проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Інтернафта» ЛТД, розглянуто основні тенденції розвитку ринку оптової торгівлі в Україні.

У третьому розділі *«Організація системи управління витратами ТОВ «Інтернафта» ЛТД»* розроблено рекомендації щодо вдосконалення системи управління витратами на ТОВ «Інтернафта» ЛТД та проведено оцінювання ефективності запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

1. У результаті аналізу поглядів різних вчених-економістів ми зробили висновок, що витрати – це оборотні та необоротні активи, трудові, інтелектуальні та фінансові ресурси, які повністю або частково були використані в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства, а також зменшення його зобов'язань перед кредиторами та бюджетом.

Витрати підприємства можуть бути класифіковані за різними ознаками, залежно від особливостей виробництва та цілей дослідження. Використання

економічно обґрунтованої класифікації дозволить правильно планувати та обліковувати витрати, більш точно їх аналізувати, виявляти певні співвідношення між окремими їх видами, визначати ступінь їх впливу на рівень собівартості та рентабельності виробництва.

2. Доведено, що система управління витратами є складовою частиною системи управління діяльністю підприємства, саме тому їй характерні функції менеджменту: прогнозування та планування витрат та визначаючих їх факторів; організація і координація діяльності по управлінню витратами, організація обліку витрат, регулювання витрат при зміні умов діяльності; мотивація персоналу, стимулювання економії та встановлення форм відповідальності за нераціональне використання ресурсів тощо.

3. Існує велика кількість традиційних і сучасних методів управління витратами (стандарт-костинг, директ-костинг, кост-кілінг, ABC метод, маржинальний метод, кайзер-костинг, таргет-костинг тощо). Застосування кожного з них є доцільним в різних ситуаціях та на різних підприємствах, а правильний вибір залежить від багатьох зовнішніх та внутрішніх факторів.

4. В якості об'єкта аналізу було обрано ТОВ «Інтернафта» ЛТД, основним видом діяльності якого є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, а в останні роки почало займатися оптовою торгівлею деталями для легкових автотранспортних засобів. Проведений аналіз структури активів і пасивів підприємства свідчить, що в структурі активів балансу переважають необоротні активи, а в структурі пасивів велику долю займає саме власний капітал.

Розраховані коефіцієнти рентабельності показали високу ефективність діяльності аналізованого підприємства протягом 2019-2020 рр. Крім того, ТОВ «Інтернафта» ЛТД є високоліквідним, що вказує на відсутність труднощів в погашенні підприємством своїх поточних зобов'язань, фінансово стабільним і стійким, показники зносу його основних засобів низькі, а показники придатності, відповідно, - високі.

5. Проведений аналіз торговельної галузі України показав її стрімкий розвиток. А торгівля непродовольчими товарами складає більшу її частку. Слід звернути увагу на постійне збільшення іноземних підприємств, що значно впливають на розвиток вітчизняних виробників. Крім того, більша частина торгових підприємств представлена саме малими підприємствами, які не мають у своєму розпорядженні достатньо коштів і можливостей, щоб протистояти іноземним торговим компаніям.

6. Проаналізовано витрати підприємства та систему управління ними. За 2019-2020 р. суттєвих структурних змін не відбулося, проте витрати на заробітну плату викликають занепокоєння, оскільки значно перевищують середньостатистичні.

7. Було запропоновано напрями оптимізації витрат підприємства, основні з яких: організація оборотних активів та праці; ефективне використання основних фондів; раціоналізація товарообороту; автоматизація управління.

Обґрунтовано, якщо ТОВ «Інтернафта» ЛТД скористається нашими рекомендаціями щодо оптимізації праці, то за рік витрати на заробітну плату

зменшаться на 240,00 тис. грн. або майже на 13%. Відрахування ж на соціальні заходи, тобто єдиний соціальний внесок, зменшиться на 52,8 тис. грн. В цілому загальна економія за рік складе 292,8 тис. грн.

Розраховано, що при відмові здавати частину приміщення в оренду й відкрити власну станцію шиномонтажу, то чистий прибуток за перший рік складатиме 952550,00 грн.

